İRAN ile Ortadoğu'nun en büyük projesi

TOBB ve DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İran ile Türkiye arasındaki ortak serbest bölge çalışmasının hızlandırılması ve somutlaştırılmasını beklediklerini ifade ederek, "İran'ın kendi sınırlarında uyguladığı enerji fiyat politikalarıyla, **Türkiye sınırları içerisinde bir serbest bölge kurulmasının hayata geçirilmesi** Ortadoğu'nun en büyük projesi olacaktır" diye konuştu.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından düzenlenen Türk-İran İş Forumu, 16 Eylül 2010 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Foruma, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın yanı sıra İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, İran İslam Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Mahdi Ghazanfar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, İran İslam Cumhuriyeti Ekonomi ve Mali İşler Bakanı Seyed Sams Al-Din Haseyni, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, DEİK Türk-İran İş Konseyi Başkanı Ali Osman Ulusoy, Türk-İran İş Konseyi Eş Başkanı Rahim Sadeghian ve çok sayıda iş dünyası temsilcisi katıldı.

Türk-İran İş Forumu'nun açılış konuşmasını yapan DEİK Türk-İran İş Konseyi Başkanı Ali Osman Ulusoy, iki ülke arasındaki bazı sorunları, "gümrük tarifelerinde yaşanan sıkıntılar", "ulaşımdaki konular", "bankacılık sektörü" şeklinde sıraladı. İş Konseyi kurulduğunda iki ülke arasındaki ticaret hacminin 400 milyon dolar civarında bulunduğunu belirten Ulusoy, İş Konseyi'nin kurulmasıyla iş adamları ve yatırımlarla ilgili sıkıntıların çoğunun ortadan kaldırıldığını söyledi.

Türk-İran İş Konseyi Eş Başkanı Rahim Sadeghian ise Türkiye ile İran arasında vize olmamasının önemine değinerek, Avrupa ülkeleri tarafından ortaya çıkarılan sorunların da halledilebileceğini söyledi.

HİSARCIKLIOĞLU: "İRAN İLE GÜMRÜK DUVARLARI KALDIRILMALI"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türk-İran İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için "gümrük duvarları"nın ortadan kaldırılması gerektiğini söyledi. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Anlaşması'nın (ECOTA) uygulanması konusuna işaret eden Hisarcıklıoğlu, "Bu anlaşma, karşılıklı ticaret hacmini 1 yılda 14 milyar dolara, 3 yıl sonra 25 milyar dolara rahatlıkla çıkaracaktır" dedi.

TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin, prensiplere dayalı bir dış politika izlediği, izolasyonlardan değil, işbirliğinden yana tutumunuise eylemleriyle de gösterdiğine dikkat çekerek, "Türkiye bu tavrının çeşitli biçimlerde maliyetlerine de katlanmıştır, katlanmaktadır. Diğer taraftan yıllardır her İran toplantısında zikrettiğimiz, İranlı dostlarımızdan muhabbetle rica ettiğimiz, karşılıklı olarak her iki ülkeye de refah sağlayacak sorunlarımızın çözümünde, üzülerek söylemek isterim ki, önemli mesafeler katettiğimiz söylenemez. Bizler Türk şirketleri olarak hükümetimizin ilkeli tutumu karşısında, dost İran'ın da yanımızda olmasının ayrıcalığını hissetmek isteriz. Türk şirketlerinin, İran'a karşı yürütülen izolasyona bizim kadar tavır koymayan ülkelerin şirketlerinden daha fazla itibar görmesini de beklediğimizi belirtmek isterim. Bu nokta da İran'ın Türkiye'nin yanında olduğunu görmek istiyoruz" dedi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İranlı yetkililerin artık Türk nakliye ve lojistik firmalarının maliyetlerini düşürmesi gerektiğini dile getirdi.

TİCARİ İLİŞKİLERDE ÖNE ÇIKAN 4 FAKTÖR

TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu konuşmasında, İran'la ticari ilişkilerde öne çıkan 4 faktöre işaret ederek şöyle konuştu:

"Şirketlerimizin İran'daki özelleştirme sürecinde öncelikli olarak değerlendirilmesini talep ediyoruz. Özellikle telekomünikasyon alanı çok başarılı bir başlangıç olabilir ve geçmişte yaşadığımız bazı olumsuz tecrübelerin geride kalmasını sağlar. İran'daki özelleştirme sürecinde bazı önemli kuruluşların Türk şirketlerinin ilgi alanında olması ile ortak bir çıkar oluşturacağımıza inanıyoruz. Başbakanımıza sunmayı planladığımız çalışmamıza göre hizmetler sektöründe 10, üretimde ise 7 milyar dolarlık Türk yatırım potansiyeli bulunmaktadır.

İkincisi, yıllardır belimizi büken yüksek gümrük vergileri konusunda acil bir iyileştirme bekliyoruz. Yine aynı çalışmamıza göre, aramızdaki gümrük duvarları yüzde 5'ler seviyesinde olsa, ticaret hacmimiz ilk bir yılda 14, üçüncü yılın sonunda 25 milyar dolara ulaşabilir. Bu konuda yıllardır görüşmemize karşılık, ileriye değil, geriye doğru bir gidişat olması bizlerin umudunu kırmaktadır.

Üçüncüsü, İran ile Türkiye arasında bizim de komisyonda yer aldığımız ortak serbest bölge çalışmasının hızlandırılmasını ve somutlaştırılmasını bekliyoruz. İran'ın kendi sınırlarında uyguladığı enerji fiyat politikalarıyla, Türkiye sınırları içerisinde bir serbest bölge kurulmasının hayata geçirilmesi, Ortadoğu'nun en büyük projesi olacaktır.

Dördüncüsü, lojistik altyapı ve hizmetlerde dikkate değer bir iyileştirme yaşanmasını arzu ediyoruz. Kesintisiz bir demiryolu hattına sahip olmamız, sadece Türkiye-İran ticareti açısından değil, gelecekte Çin-Avrupa arası taşımalar açısından çığır açıcı olacaktır. Çok değil, önümüzdeki birkaç yıl içinde, Pakistan-Çin demiryolu hatlarında gerçekleştirilecek iyileşmelerle, Van Gölü geçişini tamamlarsak, Demir İpek Yolu hayalimiz gerçek olacak. Elbette karayolu taşımacılığı da zorlandığımız bir başka alan. İranlı yetkililerin artık Türk nakliye ve lojistik firmalarının maliyetlerini düşürmesi, İran açısından da faydalı değil mi?

Her yıl, özellikle Dubai'ye yönelen 20-22 milyar dolarlık İran sermayesi için Türkiye'nin daha doğru bir yatırım destinasyonu olduğuna inanıyoruz. İran halkı gayrimenkul yatırımını seviyor. Avrupa'nın en hızlı gelişen gayrimenkul piyasası Türkiye'de.

Diğer yatırımlar açısından da dünyanın göz bebeği Türkiye, İran yatırımları açısından da güvenilir bir adres olacaktır. Diğer yandan, İran'da yabancı sermaye mevzuatına göre yatırım yapmış Türk şirketlerinin karşılaştığı sorunların çözümü ve bunlara gösterilecek hassasiyet, daha fazla Türk yatırımının İran'a yönelmesine vesile olacaktır."

>> Türk-İran İş Konseyi Eş Başkanı Rahim Sadeghian, İran İslam Cumhuriyeti Ekonomi ve Mali İşler Bakanı Seyed Sams Al-Din Haseyni, İran İslam Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Mahdi Ghazanfar, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, DEİK Türk-İran İş Konseyi Başkanı Ali Osman Ulusoy.

MUHAMMED RIZA RAHİMİ:

"TÜRKİYE İran için önemli bir ülkedir"

>> İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi, Türkiye'deki iş dünyasına bir müjde vereceklerini belirterek, ülkeler arasındaki tüm sorunları kaldıracaklarını söyledi.

İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi, Türk özel sektörünün İran'daki özel sektör ile çok hızlı işbirliği yapabildiğini, iş dünyasının önündeki engellerin hepsini kaldıracaklarını ifade ederek, **"Bugünkü dünyada Türkiye kadar iyi bir dostumuz yoktur.** Türkiye, İran için siyasi emniyet açısından, hatta ekonomik açıdan çok önemli bir ülkedir" dedi.

İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi, DEİK tarafından düzenlenen Türk-İran İş Forumu'nda yaptığı konuşmasına, gösterdiği başarılardan dolayı Türkiye'yi kutlayarak başladı. Türkiye'nin başarısında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın rolüne işaret eden Rahimi, İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad'ın da selamlarını ve tebriklerini getirdiğini söyledi. Başbakan Erdoğan'ın 10 ay önce İran'a gerçekleştirdiği ziyareti hatırlatan Rahimi, "Türkiye ile İran arasında çok sağlam bir binanın temelini atmaya başladık. Umarım bu bina hiçbir zaman zarar görmez" dedi.

Başbakan Erdoğan'ın ziyaretinde iki ülke arasındaki ticaret hacminin 30 milyar dolara yükseltilmesi konusunda karar alındığını anımsatan Rahimi, bugün ülkeler için yeni fırsatlar bulunduğunu anlattı. Bugünkü dünya şartlarında Türkiye'nin sağlam iktidar ve gücüyle uluslararası çapta büyük roller oynadığını dile getiren Rahimi, "Türkiye'nin İran komşuluğunda olması İran için çok önemlidir. Güçlü İran'ın güçlü Türkiye'nin yanında olması da bir imtiyazdır. Biz bugün Türkiye'deki iş dünyasına bir müjde verebiliriz, tüm sorunları kaldıracağız" diye konuştu.

Türk özel sektörünün İran özel sektörüne göre daha ileri olduğunu belirten Rahimi, İran'ın ekonomik bölümünün hâlâ devletin elinde olduğunu, devlet kurumlarını hızla özel sektöre devretmeye çalıştıklarını söyledi. Türk özel sektörünün İran'daki özel sektör ile çok hızlı işbirliği yapabildiğine dikkati çeken Rahimi, "Bizim buna destek olmamız gerekir. İran'da herhangi bir problem gördüyseniz kırılmayın, biz Cumhurbaşkanı Ahmedinejad'ın talimatı doğrultusunda engellerin hepsini kaldıracağız. Bugünkü dünyada Türkiye kadar iyi bir dostumuz yoktur. Türkiye, İran için siyasi emniyet açısından, hatta ekonomik açıdan çok önemli bir ülkedir" dedi.

Türkiye ile İran'ın sadece komşu iki ülke olmadığına işaret eden Rahimi, "Biz el ele verirsek, hiçbir zaman zarara uğramayacak birlik gerçekleştirirsek, bu bölgedeki tüm işleri elimize alabiliriz" ifadesini kullandı.

30 milyar dolar hacminde bir ticareti gerçekleştirmek için uzun zamana ihtiyaç olacağını ifade eden Rahimi, ancak 10 ay içinde büyük işler başardıklarını söyledi. Rahimi, "Ben Türk tüccarlarına, engellerin kaldırılması konusunda söz veriyorum. Ticari ilişkilerimizin artması için çalışacağız" diye konuştu.

MAHDİ GHAZANFAR: ECOTA'YI UYGULAMAYA HAZIRIZ

İran Ticaret Bakanı Mahdi Ghazanfar da, İran'a uygulanan ambargonun, ülkenin dost ülkelerle arasındaki ilişkileri güçlendirmesine katkıda bulunduğunu söyledi. Ghazanfar, ortak serbest ticaret bölgeleri oluşturulması, ortak şirketler kurulması ve iki ülke yerel paralarıyla ticaret hacminin desteklenmesi konusundaki çalışmaların desteklenmesi gerektiğini vurgulayarak, "ECOTA'yı uygulamaya ve iki ülke arasındaki stratejik çalışmalara hazırız" dedi.

BAŞBAKAN ERDOĞAN:

"TÜRKİYE-İRAN İLİŞKİLERİ bürokrasiye bırakılmayacak kadar ÖNEMLİ"

DEİK Türk-İran İş Forumu'nda konuşan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye ile İran arasındaki ilişkilerin daha üst düzeye çıkarılması için iki ülkenin politikacılarına görev düştüğünü söyledi. Türkiye-İran ilişkilerinin bürokrasiye bırakılmayacak kadar önemli olduğunu anlatan Başbakan Erdoğan, **"İlişkilerimizi bürokratik oligarşiye kurban etmeyelim. Bizzat takibini biz yapalım"** çağrısında bulundu.

DEİK Türk-İran İş Forumu'nda konuşan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, İran ve Türkiye'nin münasebetlerinin yüzyıllar öncesine uzanan köklü dostluk ve kardeşlik ilişkilerine dayandığını belirtti. 10 ay önce İran'a yaptığı ziyarette önümüzdeki 5 yılda ticaret hacmini 30 milyar dolara çıkarma konusunda uzlaştıklarını belirten Başbakan Erdoğan, "Eğer bunu gerçekleştirmezsek o zaman İranlı kardeşlerimizin güzel bir sözü var ki, o benim işime gelmez. 'Oturdular, konuştular ve dağıldılar'. Biz oturup konuşup dağılmayacağız ve iş bitireceğiz" dedi.

Türkiye ve İran'ın zor bir coğrafyada yaşadığını ve gerek Ortadoğu ve gerekse Kafkasya'daki sorunlu bölgelere sınırı olduğunu belirten Başbakan Erdoğan, "İki ülkenin ekonomi alanında kavuştuğu başarılar tüm bölgenin refahına huzuruna katkı sağlayacaktır. Biz İran için nasıl Avrupa'ya açılan kapı isek İran da bizim için Asya'ya açılan en önemli kapımızdır" diye konuştu.

1996 yılında Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girişi sırasında "Türkiye ekonomisi çökecek, Avrupa malları ülkeyi istila edecek" şeklinde yaklaşımlar olduğunu dile getiren Başbakan Erdoğan, ancak bunun tam tersinin olduğunu, bugün Avrupa'nın birçok ülkesinde Türkiye menşeli ürünlerin kullanıldığını belirtti. Erdoğan, İranlı yetkililere de seslenerek, "Bunları şunun için anlatıyorum. Ticaretin serbestleşmesinden, gümrüklerin, tarife dışı kotaların kaldırılmasından hiçbir zaman korkmamak, endişe duymamak lazım. Biz bunu yaşadık. Kendi insanımıza biz güvendik, güven aşıladık. Sonunda

>> Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Türk-İran İş Forumu'nda İran ile ticaretin daha da serbestleştirilmesi gerektiğini vurguladı.

hem Avrupa hem Türkiye kazanmış oldu" dedi.

"TİCARİ İLİŞKİLERE PRATİK ÇÖZÜMLER GETİRMELİYİZ"

Ticaretin serbestleşmesinden, tarife dışı engellerin, gümrüklerin, kotaların kaldırılmasından hiçbir zaman korkmamak, endişe duymamak gerektiğini dile getiren Başbakan Erdoğan, "İran ile olan ticaretimizi daha da serbestleştirmeliyiz. Kapalı ekonomi içinde dünyaya bakanlar karada yüzme öğrenmeye çalışanlar gibidir. Yüzme suda öğrenilir. Engelsiz ticareti artırmanın yollarını bulmalıyız" diye konuştu.

Avrupa ile kurulan engelsiz ticaret mekanizmasının İran ile de kurulması gerektiğini belirten Başbakan Erdoğan, "2002'de 1,2 milyar dolar olan ticaret hacmi bu gün 11 milyar dolar oldu. Bu daha da artabilirdi. Bunu daha da artırmamız lazım. Biz bunu Rusya ile başardık. Kaldı ki Rusya bize ağırlıklı olarak doğalgaz satıyor, aynı şekilde İran da. Ticaret açığı makası İran'ın lehine çok fazla. Ama bizim İran'a verebileceğimiz çok şey var" dedi.

Türkiye ile İran arasındaki hâlihazırdaki ticaretin, potansiyelinin çok altında olduğunu, bunun daha da geliştirilmesi gerektiğini her vesileyle kendilerinin de İranlı dostlarının da söylediğini anlatan Başbakan Erdoğan, şöyle devam etti:

"Öyle ise buna pratik çözümler getirmemiz lazım. Altını çiziyorum, bürokratik oligarşiye aramızdaki münasebetleri kurban etmememiz lazım. Bunu bizim çözmemiz lazım. Eğer bu işi bürokrasinin eline bırakırsak bu iş yürümez. Biliyorum ki İran'da bürokrasi var, bizde de bürokrasi var. Öyle ise ne yapacağız bu işi bizzat biz yakından takip edeceğiz. Çünkü bunun bedelini halka biz ödüyoruz. Bürokrat halka bedel ödemez. O sadece masasında. Kendisine verirsin talimatı, takip edersen netice alırsın, takip etmezsen 50 dereden 50 türlü su getirir ve kova dolu gidersin boş dönersin. Onun için bu işi yakın takibe almamız lazım. Tam bu noktada, büyük İranlı şair Sadi Şirazi'nin anlamlı bir sözü aklıma geliyor. 'Yolda laf söylemek değil, adım atmak lazım. Yürümedikten sonra lafın manası kalmaz.' İnanın düşüncelerimizi eyleme geçirdiğimiz takdirde, tasarladıklarımızı uygulamaya dökme kararlılığını taşıdığımız takdirde önümüzde hiçbir engel kalmayacaktır."

DEİK Türk-İran İş Forumu'nun açılış konuşmalarının ardından TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Muhammed Rıza Rahimi ve İran İslam Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Mahdi Ghazanfar'a günün anısına plâket takdim etti.

Çağlayan: Komşularla ticaret 7 kat arttı

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan Türk-İran İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, İran ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin halen 11 milyar dolar olduğunu belirterek, önümüzdeki 5 yılda 30 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşmayı hedeflediklerini belirtti. Bakan Çağlayan, İran'ın 2008'de 68,5 milyar dolar ithalat yaparken, Türkiye'nin bundaki payının 2 milyar dolar olduğunu, 100 milyar dolar toplam ihracat gerçekleştirirken, bunun 8 milyar dolardan fazlasının Türkiye'ye yaptığını anlattı. Bakan Çağlayan hükümetleri döneminde komşularla ticarete büyük önem verdiklerini de hatırlatarak, "Komşularla ticaretimiz 8 yıl öncesine göre 7 kat artmıştır. Bu sonuç sıfır sorun stratejimiz önemini bir kez daha ortaya koyuyor" dedi. Bakan Çağlayan sınırda ortak bir sanayi bölgesi ya da serbest ticaret bölgesi kurma çalışmalarının da son aşamaya geldiğini söyledi.

Ticareti mümkün olan en kısa sürede dengeli hale getirmek gerektiğine işaret eden Çağlayan, ECOTA anlaşmasının İran parlamentosundan bir an önce onaylanarak çıkması ve yürürlüğe girmesinin, İslam Konferansı'na üye ülkeler açısından önem taşıdığını ve ticaretin daha fazla artırılması açısından önemli olduğunu vurguladı.

Bakan Çağlayan, sınır ticareti anlaşmasının Türk tarafının onaylayarak İran'a gönderdiğini, İran tarafının henüz bu anlaşmayı onaylayarak Türkiye tarafına iletmediği için sınır ticaretinin başlayamadığını bildirirken, ortak sanayi bölgesine ilişkin çalışmaların son aşamaya geldiğini dile getirdi.

İran: POTANSİYELLER VE RİSKLER

DEİK tarafından Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a sunulmak üzere, Türkiye-İran ekonomik ilişkilerinin genişleme alanlarını kavramaya yönelik hazırlanan ön-tanı çalışmasında, **"gümrük vergileri olmasa, 1 yıl içerisinde Türkiye'nin İran'a ihracatının 8 milyar dolara ulaşması"** öngörülüyor.

Şirket Görüşmeleri

Şirketlerin İran üzerine yorumları çeşitlilik arz ediyor. Özellikle yatırımcıların belirsizlik ve güven alanında zihinlerinde soru işaretleri bulunuyor.

Dış Ekonomik İlişkiler (DEİK) bünyesinde gerçekleştirilen "İran: Potansiyeller ve Riskler" ön-tanı çalışması taslak olarak TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu tarafından Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a sunuldu.

Ticaret, yatırımlar ve hizmetler alanında faaliyet gösteren büyük ölçekli ve KOBİ düzeyinde 37 şirketle bire bir görüşülen çalışmada, katılımcılar İran'da en ciddi sıkıntı olarak sırasıyla "bankacılık", "gümrüklerin yüksekliği", "lojistik maliyetler", "güvenilir partner bulamamak", "bilgi eksikliği", "yasaların yabancıları korumaması"nı gösterdi.

Ambargolar ve içe kapanıklık nedeniyle İran'ın bakir olduğuna dikkat çekilen ve İran'ın pek çok açıdan Türkiye'nin 1980'lerin başındaki durumuna benzediği vurgulanan ön-tanı çalışmasında şu konulara işaret ediliyor:

"İran 2006'da yabancı yatırım açısından tüm olumsuz koşullara rağmen 61'inci potansiyel ülke olarak gösterilmesine karşın, gerçekleşme 133'üncülük olmuştur. İran son 10 yılda Türkiye'nin 2007'de çektiği dış yatırımdan daha az yabancı yatırımı çekebildi. Bugün İran'ın dışa açık ve liberal bir ekonomi modeli izlemesi halinde ülkeye enerji hariç 140 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım çekme potansiyeli bulunuyor. İran'ın dış borcu çok düşük. İran'ın küresel ekonomiye entegre olma kararı verdiği gün enerji kaynakları dışında da kredibilitesi çok yüksek olacak."

Ticari ilişkilerde Türk şirketlerinde İran'ı fırsat olarak algılama eğilimi belirgin iken, genel olarak iyimser olan şirketlerin beklentileri de yüksek oldu. Ambargoların tebliğ edildiği ve bankacılık işlemlerini durduğu tarihten itibaren şirketlerin algıları, tercihleri ve pozisyonları değişti. Şirketler, riskin artığı konusunda ortak görüşe sahip bulunuyor.

İran ekonomisine ilişkin bilgilere de yer verilen çalışmada, İran'ın dışa açık ve liberal bir ekonomi modeli izlemesi halinde ülkeye enerji hariç 140 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım çekme potansiyeli bulunduğu belirtildi.

Gümrük vergileri olmasa 1 yıl içerisinde Türkiye'nin İran'a ihracatının 8 milyar dolara ulaşması, İran'ı "güvenilir" görürse 4 yıl içerisinde bölgeye gidecek Türk yatırım tutarının 12 milyar dolar olması öngörülürken, şirketlerin yüzde 62'si İran'da yatırım yapmayı düşünebileceğini belirtti.

ABD'nin yaptırımlarının Türkiye'yi olumsuz etkileyeceğine, bunun adil olmadığına ve Uzakdoğulu şirketlerin avantaj yakalayacağına inanan Türk şirketlerinin oranı % 98 oldu.

Türkiye-İran arasında bir sanayi bölgesi kurulup, enerji fiyatları İran'ın ortalama fiyatları üzerinden tarifelendirilir, iki ülke için gümrüksüz ticaret yapılabilir, kapsam daraltılmaz ise bölgede 150 bin kişilik istihdam yaratılması öngörülüyor.